

ภาพประวัติศาสตร์

ผมมีภาพ ๆ หนึ่งเอามาให้คุณ เป็นภาพหloedยาลีพันที่ถูกใช้แล้วครับ เห็นทีแรกไกล ๆ ก็ไม่รู้ลึกอะไรมาหรอกครับ เป็นภาพที่ติดอยู่บนบอร์ดที่โรงเรียนของคุณ ระหว่างที่รอลูก ๆ ลงมาจากห้องเรียนจึงได้อ่านข้อความที่ประกอบภาพนี้ออย่างละเอียด ภาพหloedยาลีพันที่เห็นนี้ต้องเรียกว่าเป็นหloedยาลีพันพระทนต์ประวัติศาสตร์ เพราะนี่คือหloedยาลีพันพระทนต์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เห็นแล้วรู้สึกเหมือนผมใหม่ครับ ความจำเ็นจากที่ไหนก็ไม่รู้แอบลงมากลางกระหม่อมเลย ภาพนี้ถูกตีพิมพ์เป็นโปสเตอร์โดยคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์ฯ ครูที่โรงเรียนของคุณผมไปพบเข้าเลยนำมาถ่ายสำเนาติดบอร์ดให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจคำว่า "ประหยัด" ศาสตราจารย์พิเศษทันตแพทย์หญิงท่านผู้หญิงเพ็ชรา เตชะกัมพูช ทันตแพทย์ประจำพระองค์ อดีตคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนเล่าให้ฟังว่า

"ครั้งหนึ่งทันตแพทย์ประจำพระองค์กราบถวายบังคมทูล เรื่องศิษย์ทันตแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบางคนมีค่านิยมในการใช้ของต่างประเทศ และมีราคาแพง รายที่ไม่มีทรัพย์พอซื้อหาก็ยังชวนขวยเข้ามาใช้เป็นการชั่วคราว ซึ่งเท่าที่ทราบมามีความแตกต่างจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงนิยมใช้กระเป๋าที่ผลิตภายในประเทศ เช่นสามัญชนทั่วไป ทรงใช้ดินสอสีนั้นจนต้องต่อด้าม

แม้จนยาสี่พระทนต์ของพระองค์ท่านก็ทรงใช้ด้ามแปรงสีพระทนต์รีดหลอดยาจนแบน จนแน่ใจว่าไม่มียาสี่พระทนต์หลงเหลืออยู่ในหลอดจริง ๆ เมื่อกราบบังคมทูลเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งว่า ของพระองค์ท่านก็เหมือนกัน และยังทรงรับสั่งต่อไปด้วยอีกว่า เมื่อไม่นานมานี้เองมหาดเล็กห้องสรงเห็นว่ายาสี่พระทนต์ของพระองค์คงใช้หมดแล้ว จึงได้นำหลอดใหม่มาเปลี่ยนให้แทน

เมื่อพระองค์ได้ทรงทราบก็ได้ขอให้เขานำยาสี่พระทนต์หลอดเก่ามาคืน และพระองค์ท่านยังทรงสามารถใช้ได้ต่อไปได้อีกถึง ๕ วัน จะเห็นได้ว่า ในส่วนของพระองค์ท่านเองนั้นทรงประหยัดอย่างยิ่ง ซึ่งตรงกันข้ามกับพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่ทรงพระราชทานเพื่อราษฎรผู้ยากไร้อยู่เป็นนิจ พระจริยาวัตรของพระองค์ได้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดถึงพระวิริยะ อุตสาหะ ตลอดจนความประหยัดในการใช้ของอย่างคุ้มค่า หลังจากนั้น ทันทแพทย์ประจำพระองค์ได้กราบพระบาททูลขอพระราชทานหลอดยาสี่พระทนต์หลอดนั้น เพื่อนำไปให้ศิษย์ได้เห็นและรับใส่เกล้าเป็นตัวอย่างเพื่อประพฤติปฏิบัติในโอกาสต่อ ๆ ไป ประมาณหนึ่งสัปดาห์หลังจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานส่งหลอดยาสี่พระทนต์เปล่าหลอดนั้นมาให้ถึงบ้าน ทันทแพทย์ประจำพระองค์ก็รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้า ยิ่งเมื่อได้พิจารณาถึงลักษณะของหลอดยาสี่พระทนต์เปล่าหลอดนั้นแล้ว ทำให้เกิดความสงสัยว่าเหตุใดยาสี่พระทนต์หลอดนี้จึงแบนราบเรียบโดยตลอด คล้ายแผ่นกระดาษโดยเฉพาะบริเวณคอหลอดยังปรากฏรอยบวมเล็กลงไปเกือบถึงเกลียวคอหลอด เมื่อได้มีโอกาสเข้าเฝ้าอีกครั้งในเวลาต่อมา จึงได้รับคำอธิบายจากพระองค์ว่า หลอดยาสี่พระทนต์ที่เห็นแบนเรียบนั้นเป็นผลจากการใช้ด้ามแปรงสีพระทนต์ช่วยรีด และกดจนเป็นรอยบวมที่เห็นนั่นเอง และเพื่อที่จะขอให้นำไปแสดงให้ศิษย์ทันทแพทย์ได้เห็นเป็นอุทาหรณ์ จึงได้ขอพระราชานุญาตซึ่งพระองค์ท่านก็ได้ทรงพระเมตตาด้วยความเต็มพระทัย"

ผมมีโอกาสได้ยืมมองดูรูปหลอดยาสี่พระทนต์หลอดนี้อยู่เนือง ๆ เวลาไปรอรับลูกที่โรงเรียน และเมื่อยิ่งดูก็ยิ่งได้รับรู้ถึงปรัชญาที่พระองค์พระราชทานผ่านมาทางหลอดยาฯ นี้ แล้วผมก็พบว่าแก่นแท้ของการประหยัดมันอยู่ตรงนี้เนือง ไม่ใช่ไม่ยอมใช้เลย แต่ต้องรู้จักใช้ รู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ใช่แบบเหลือทิ้งเหลือขว้าง และทำให้ผมคิดไปถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติบนโลกใบนี้ หลอดยาสี่พระทนต์ของในหลวงหลอดนี้สอนผมให้เข้าใจว่า ในความเป็นจริงแล้วมนุษย์เรายังคงต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติต่อไป ไม่ใช่ไม่ใช้เลย แต่จะใช้อย่างไรมากกว่าตัวอย่างง่าย ๆ เรื่องการใช้น้ำ เราไม่ควรประหยัดน้ำจนต้นไม้ที่ปลูกอยู่ตายเพราะขาดน้ำ แต่เราควรระวังการเปิดน้ำทิ้งไว้ เราควรระวังท่อน้ำรั่วหยดซึม เราควรระวังเรื่องสิ้นเปลืองเหล่านี้ต่างหาก แล้วผมก็คิดเลยไปถึงเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง รวมทั้งเรื่องเชื่อว่าทำไมบางครั้งโลกเราถึงต้องยอมเสียพื้นที่ป่าบางพื้นที่เพื่อสร้างเขื่อนบ้าง